

در گفت‌وگوی «توسعه ایرانی» با «فرشاد پرویزیان»، پژوهشگر اقتصاد، بررسی شد؛

چرا اوراق نهمین حراج روی دست دولت ماند؟

رامتین مونیق

یکی از راهکارهای تامین مالی دولت، فروش اوراق قرضه است که در ایران به اوراق مالی و اسلامی، مشهورست. اما مدتی است که دولت در فروش این اوراق با ناکامی مواجه می‌شود که این شکست را می‌توان از وضعیت نهمین حراج این اوراق، متوجه شد.

بر اساس داده‌های منتشر شده، در این مرحله از حراج، پنج نماد اوراق عرضه شد که مجموع ارزش آن‌ها به ۶۶ هزار و ۸۱۰ میلیارد تومان می‌رسید. اکویران در باره آمار فروش این مرحله حراج، نوشته است: «در این حراج تنها یک بانک مشارکت کرد و مجموعاً ۲۰۰ میلیارد تومان اوراق خریداری شد که تمام آن به نماد «راد ۲۹۶» اختصاص داشت. در مقابل، بخش عمده تقاضا از سوی بازار سرمایه شکل گرفت و فعالان بورسی در مجموع ۲ هزار و ۹۱۰ میلیارد تومان اوراق خریدند. در نتیجه، کل اوراق به‌فروش‌رفته در این مرحله به حدود ۳ هزار و ۱۱۰ میلیارد تومان رسید؛ رقمی که در مقایسه با حجم عرضه‌شده، بسیار ناچیز ارزیابی می‌شود.»

بنابراین تنها ۴٫۶ درصد از کل اوراق عرضه‌شده در این حراج به فروش رسیده است. گفتنی است، مقایسه این میانگین با عملکرد حراج اخیر نشان می‌دهد که فروش این مرحله حدود ۱۳ هزار میلیارد تومان کمتر از متوسط حراج‌های قبلی بوده است.

علت کم‌انگیزگی خریداران

با توجه به معنادار شدن فاصله عرضه اوراق با مقدار واقعی فروش می‌توان علت علست کم‌انگیزگی خریداران اوراق قرضه را به حاکم شدن ریسک‌های سیستماتیک بر تمامی بازارها، نسبت داد که در نتیجه آن، خریداران به سمت بازارهایی می‌روند که سود بیشتری کسب کنند.

اکویران در گزارش خود به بررسی علت انگیزه پایین بانک‌ها پرداخته و آمده است: «فشار بانک‌ها نیز در این حراج نشان‌دهنده کاهش انگیزه آن‌ها برای ورود به بازار اوراق است. یکی از کارکردهای اصلی اوراق برای شبکه بانکی، استفاده از آن‌ها به عنوان وثیقه در عملیات بازار باز و دریافت نقدینگی از بانک مرکزی است. بااین حال، در شرایطی که دسترسی بانک‌ها به منابع بانک مرکزی از این مسیر با محدودیت‌هایی همراه است، نگهداری اوراق برای آن‌ها کارکرد پیشین را از دست می‌دهد و در نتیجه، تقاضای آن‌ها نیز کاهش می‌یابد.»

فرشاد پرویزیان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» وقتی دولتی در حال جنگ است و سرمایه‌گذار هم اطلاعی ندارد که وضعیت آتی دولت به چه صورت است، آیا مایل است اوراق همین دولت را بخرد؟

کارشناس و تحلیلگر اقتصادی: وقتی بازدهی بازارهای دیگر بیشتر است، چرا سرمایه‌گذار باید اوراق خریداری کند؟! حتی اگر شرایط هم عادی باشد، سرمایه‌گذاران به سمت بازارهای می‌روند که از اوراق، سودآورتر باشند. هیچکس در بازارهای ارزان تر سرمایه‌گذاری نمی‌کند و سرمایه‌گذاران در بازارهای سودآور تر، سرما به‌گذاری می‌کنند

فروش نرفتن اوراق در شرایط نااطمنیانی

یک تحلیلگر مسائل اقتصادی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»، درباره علت عدم استقبال مردم از خرید اوراق مالی و اسلامی اظهار کرد: در تمامی کشورهای دنیا، اگر شرایط نااطمنیانی ناشی از جنگ بر اقتصاد حاکم باشد و دولت هم ناکارآمد باشد، هیچکس مایل به خرید دارایی‌هایی نظیر ملک، اوراق یا سهام نیست. فرشاد پرویزیان تأکید کرد: در این شرایط تمایل مردم به خرید دارایی‌هایی است که بتوانند با استفاده از آن، از این شرایط فرار کنند. «فرار» بودن سرمایه‌بدین معناست، یعنی سرمایه‌گذاران دارایی را خریداری می‌کنند که در هر لحظه و هر

شرایطی، ارزش آن حفظ شود. او بیان کرد: وقتی دولتی در حال جنگ است و سرمایه‌گذار هم اطلاعی ندارد که وضعیت آتی دولت به چه صورت است، آیا مایل است اوراق همین دولت را بخرد؟ باید توجه کنیم که در شرایط کنونی، دائماً شایعاتی نظیر استعفای رئیس دولت هم به گوش می‌رسد و مجموعه این شرایط باعث می‌شود که سرمایه‌گذار تمایلی برای خرید اوراق دولتی نداشته باشد چرا که اصلا به دولت اطمینانی ندارد.

این مدرس دانشگاه افزود: در وهله دوم، وقتی بازدهی بازارهای دیگر بیشتر است، چرا سرمایه‌گذار باید اوراق خریداری کند؟! حتی اگر شرایط هم عادی باشد، سرمایه‌گذاران به سمت بازارهایی می‌روند که از اوراق، سودآورتر باشند. هیچکس در بازارهای ارزان تر سرمایه‌گذاری نمی‌کند و سرمایه‌گذاری می‌کنند.

همان بهتر که بانک‌ها تمایلی نداشته باشند!

پرویزیان در تحلیل علت کم‌انگیزگی بانک‌ها در خریداری اوراق مالی و اسلامی، عنوان کرد: در تحلیل این مسئله باید به دو نکته توجه کرد. مسئله اول همان علل ذکر شده فوق است و مسئله دوم اینست که کم‌انگیزگی بانک‌ها در خرید اوراق، پدیده مطلوبی نیست. او در این خصوص توضیح داد: سابقاً دولت، بانک‌های دولتی و «به ظاهر» خصوصی را مجبور به خرید اوراق می‌کرد.

معاون پیشین وزارت جهاد:

دولت مراقب «تله گران‌سازی» باشد

معاون پیشین وزارت جهاد کشاورزی درباره آخرین نرخ تورم اعلامی، بیان کرد: کاهش تورم ماهانه برای یک ماه یا کاهش ۰٫۷ درصدی تورم نقطه به نقطه در شرایطی که نرخ حدود ۸۷ و ۸۸ درصد است را بنیاد اتفاقی مهم و چشمگیر دانست. در شرایطی که تورم به

گزارش

اصلاح الگوی مصرف یا جبران کسری بودجه:

مبلغ قبوض آب، برق و گاز سر به فلک کشیده است

قبوض آب، برق و گاز برای بسیاری از خانوارها در ماه‌های اخیر به یک شوک تازه معیشتی تبدیل شده است؛ از قلمی که در برخی موارد چندین برابر دوره‌های قبل شده و این پرسش را مطرح کرده که آیا افزایش قبوض فقط نتیجه مصرف بیشتر است یا بخشی از هزینه‌های کسری منابع دولت به مردم منتقل می‌شود.

به گزارش اقتصاد ۲۴، در ماه‌های اخیر، دریافت صورتحساب‌های آب، برق و گاز با رقم‌های غیرمنتظره و چند برابری، موجی از بهت، سر درگمی و نگرانی را میان اقشار مختلف جامعه ایجاد کرده است. در شرایطی که مسئولان اجرایی افزایش مبلغ راناشی از عبور مشترکان از الگوی مصرف و اجرای قانون تعرفه‌گذاری پلکانی می‌دانند، شوک قبوض تا ۱۰ برابری نشان می‌دهد که مسئله فراتر از یک تغییر ساده در رفتار مصرفی خانوارهاست. تحلیل ساختار بودجه، بدهی‌های انباشته دولت به صنعت برق و دست‌اندازی‌های مالی برای جبران کسری منابع، ابعاد پنهان این فشار سنگین بر معیشت مردم و صنایع کشور را آشکار می‌سازد.

نگاهی به رایت‌های شهروندان و داده‌های میدانی نشان

در گفت‌وگوی «توسعه ایرانی» با «فرشاد پرویزیان»، پژوهشگر اقتصاد، بررسی شد؛

دولت نمی‌تواند کسری بودجه خود را تامین کند؛ دولت چرابرای تامین کسری بودجه به دنبال پول می‌گردد؟ دولت در این شرایط باید هزینه‌های خود را کاهش دهد؛ در شرایط جنگی، همانطور که کمربندها را برای جنگیدن محکم می‌بندیم، هزینه‌نهادهای بی‌بهره را هم کم کنیم؛ نهادهایی که از منابع دولتی از تزا می‌کنند اما ارزش افزوده‌ای تولید نمی‌کنند

اوراق، آ یا دولت به سمت چاپ پول برای تامین کسری بودجه خود نمی‌رود؟»، گفت: مگر تاکنون اقدامی غیر از این انجام داده است؟ مگر وزیر اقتصاد رسماً اعلام نکرد که در زمان جنگ ۱۰۰ همت پول چاپ شد؟

او افزود: آیا در شرایط فعلی چاپ پول به معنای این است که دولت خیانت و یا جنایت کرده است؟ در پاسخ باید گفت خیر و اگر هر دولت دیگری هم در راس کار بود، اقدام به چاپ پول می‌کرد. وقتی کشور در شرایط جنگی و محاصره است، دولت چگونه کشور را اداره کند؟ اجازه بدهد دچار فروپاشی شویم و یا در عوض کشور را حفظ کند اما تورم تشدید شود؟

این تحلیلگر اقتصادی عنوان کرد: بالاخره باید به هر نحوی، کشور را اداره کرد. این فرمول‌ها، سیاست‌ها و توصیه‌های اقتصادی مختص شرایط عادی است که اقتصاد هم کارکرد معمولی دارد. در شرایط عادی اقتصادی نباید پول چاپ کرد اما اکنون باید توجه داشت که در شرایط جنگی هستیم و موضوع اصلی کشور، حفظ منافع ملی است تا کاهش نرخ تورم؛ اکنون موضوع اصلی کشور، شکست محاصره در پایی و رساندن کالاها و مایحتاج به بازارهاست یا کنترل نرخ تورم؟ در پاسخ باید اضااف داشت!

به گفته او، در شرایط جنگی توجه اصلی به ثبات اقتصادی، کاهش نرخ تورم و رفاه مصرف‌کننده متمرکز نیست بلکه تنها به زنده ماندن مصرف‌کننده توجه می‌شود.

هزینه‌ها باید کاهش پیدا کند

پرویزیان ادامه داد: در نهایت توصیه من اینست که در شرایط جنگی، همانطور که کمربندها را برای جنگیدن محکم می‌بندیم، هزینه‌نهادهای بی‌بهره را هم کم کنیم؛ نهادهایی که از منابع دولتی از تزا می‌کنند اما ارزش افزوده‌ای تولید نمی‌کنند. او مطرح مثالی، بیان کرد: جمعیت چین حدود ۱٫۵ میلیارد نفر و جمعیت ایران ۹۰ میلیون نفر است. تعداد دانشگاه‌های چین با جمعیت ۱٫۵ میلیاردی، ۱۳۰۰ تا ۱۴۰۰ عدد است اما ایران با جمعیت ۹۰ میلیون نفری، ۱۵۰۰ تا ۱۶۰۰ دانشگاه دارد. یعنی برخی دانشگاه‌ها تنها به ماشین «چاپ‌مدرک» تبدیل شده‌اند. این اقتصاددان در سخنان پایانی خود، ادامه داد: از این پناه‌های عجیب و غریب در کشور بسیار موجود است که منابع عجیب و غریب هم دریافت می‌کنند اما کارکرد آن‌ها مشخص نیست. به طنز می‌توان گفت مستمری کارکنان همین دستگاه‌ها و نهادهای که مصرف‌کننده بودجه دولت هستند، پرداخت شود اما در عوض، ساختمان آن‌ها را تعطیل یا واگذار کنید که حداقل در مصرف آب، برق و انرژی صرفه‌جویی شود و ترافیک کمتری تولید کنند!

تورم سالانه به بیش از ۵۰ درصد رسید و در ماه‌های آینده به نظر می‌رسد از نرخ فعلی ۶۶ درصدی فراتر رود. در این شرایط از دولت انتظار می‌رود فعالانه تر عمل کند. تیم اقتصادی دولت باید برای رفع این چالش چاره‌جویی کند. به طور خاص بانک مرکزی و وزارت اقتصادی توانند با تحول در سیاستگذاری پولی و مالی، جلوی این روند فرآیندها را بگیرند.

قنبری تصریح کرد: دولت مراقب «تله گران‌سازی» باشد. این افزایش قیمت‌ها به گرانی بیشتر و تورم بالاتر منجر می‌شود. در حالی که از دولت انتظار می‌رود هم‌وغم خود را بر کاهش تورم بگذارد؛ با این اقدامات دولت در عمل مسیر جهش‌های بیشتر هموار شده است. افزایش قیمت نان به عنوان یکی از اساسی‌ترین شاخص‌های مصرفی مردم یا نرخ حامل‌های انرژی به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل موثر بر تورم، نشان‌دهنده درک اشتباه تیم اقتصادی دولت است. او همچنین درباره افزایش نرخ قفر، مطرح کرد: ما به سرعت دچار یک فقر فرگیر شدیم و حالا جمعیت فقرا به مراتب بیش از طبقه متوسط شده است. این امر توسعه را دچار چالش‌های اساسی خواهد کرد زیرا یک جامعه‌ای که در این سطح درگیر فقر است، پیش از آن که بتواند به توسعه برسد باید با روند فقر زدایی مواجه شود که بسیار بر هزینه‌هاست.

با ضرایب تصاعدی سنگین است. اما سوال اساسی کارشناسان اقتصادی این است که آیا الگوی مصرف تعیین‌شده با واقعیت‌های اقلیمی، سبک زندگی و ساختار تجهیزات خانگی در ایران تطابق دارد یا خیر. بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال‌های اخیر با جابه‌جایی بی‌روصدای پله‌های تعرفه‌ای و کاهش سقف‌الگوی مصرف، عملاً اکثر خانوارهای طبقه متوسط بدون آنکه میزان مصرف واقعی خود را افزایش داده باشند، به پله‌های بر مصرف سوق داده شده‌اند. علاوه بر تغییر نحوه محاسبه مصرف پایه، افزودن هزینه‌های جانبی نظیر آب‌ونمان‌های جدید، عوارض برق، مالیات بر ارزش افزوده و محاسبه سهم سوخت نیروگاهی، نقش تعیین‌کننده‌ای در پرواز رقم نهایی قبوض ایفا می‌کند. عدم شفافیت در انتشار دقیق فرمول‌های محاسبه و نبود اطلاع‌رسانی پیشینی موجب شده تا شهروندان ناگهان در انتهای دوره با صورتحساب‌هایی مواجه شوند که هیچ تناسبی با قدرت خرید و درآمد ماهانه‌شان ندارد و عملاً سیاست‌های رفاهی را زیر سوال می‌برد.

اگرچه تاز از عمیق در بخش انرژی و بدهی‌های انباشته دولت به پیمانکاران صنعت آب و برق و واقعیت‌های انکارناپذیر اقتصاد ایران است، اما جبران این ناترازی با تکیه بر صدور قبوض نجومی و فشار ناگهانی بر مصرف‌کنندگان، راهکاری عادلانه یا پایدار نیست. ندایم این مسیر تنها به تعمیق نارضایتی‌های معیشتی و فشار بر واحدهای تولیدی خرد می‌انجامد.

تومان خبر می‌دهد: رقمی که معادل حدود یک سوم دریافتی ماهانه اوست و عملاً امکان مدیریت سایر هزینه‌های ضروری زندگی را از او سلب می‌کند. همچنین در مجتمع‌های مسکونی، صادر شدن قبوض ۲۱ میلیون تومانی آب برای یک ساختمان چهار واحد و متعاقب آن صدور قبض‌های متمم چند میلیونی با مهلت دو روزه، یا جهش قبوض برق از ۳۰۰ هزار تومان به نزدیک ۳ میلیون تومان، نشان می‌دهد که الگوی محاسبه جدید چه فشار خردکننده‌ای بر سبد معیشت اقشار مختلف وارد آورده است.

مسئولان وزارت نیرو و شرکت‌های خدماتی همواره تأکید دارند که نرخ پایه تغییر شدیدی نداشته و علت اصلی جهش مبلغ خروج مشترکان از الگوی مصرف تغییر شده و ورود به پله‌های بالاتر

خبر اقتصادی

وزیر جهاد کشاورزی:

نمی‌توان با سرعت قیمت گندم را آزاد کرد

وزیر جهاد کشاورزی عنوان کرد: نمی‌توان با سرعت درباره آزادسازی قیمت گندم تصمیم گرفت و نیازمند بررسی‌های جانبی است. به گزارش تسنیم، غلامرضا نسوری قزلبچه در حاشیه مراسم روز خبرنگار، درباره پیگیری مطالبات گندمکاران نیز گفت: اگر بخواهید خبر خوبی به مردم بدهید، به‌ویژه گندم‌کارانی که پیگیری مطالبات خود هستند باید بگویم که ما حتماً از طرف آنها مطالبه‌گری و پیگیری می‌کنیم و خودمان نیز به دنبال این هستیم که پول آن‌ها پرداخت شود. البته پرداخت‌کننده ما نیستیم که بتوانم خبر خوشی در این زمینه بدهم، اما می‌توانم بگویم که مایبیشتر از خود گندمکاران در حال پیگیری هستیم!

■ ■ ■

هشدار وزیر ارتباطات به اپراتورها:

حق ندارد یک گیگ ترافیک گران‌تر از نرخ مصوب بفروشد

وزیر ارتباطات در واکنش به برخی تخلفات احتمالی اپراتورها در تعرفه‌گذاری، تأکید کرد: هیچ اپراتوری، دقیقاً هیچ اپراتوری اجازه ندارد حتی یک گیگ ترافیک را با تعرفه‌ای خارج از نرخ مصوب به مردم ارائه دهد. به گزارش مهر، ستار هاشمی بیان اینکه این موضوع اکنون به مسئله‌ای جدی تبدیل شده است، ادامه داد: زمانی جسته و گریخته این بحث‌ها مطرح می‌شد، اما الان این قصه واقعاً دارد پررنگ و جدی می‌شود. خدا نکند این تخلف ثابت شود؛ خواهید دید که روزاً ارتباطات پر خورج‌ج‌دی این موضوع خواهد کرد و در این زمینه با هیچ‌کس تعارف نداریم.

■ ■ ■

معاون وزیر نیرو و خبر داد:

واردات ۴۵۰ مگاوات برق از ترکیه برای تامین نیاز پتروشیمی‌ها

معاون وزیر نیرو و برق و انرژی خبر داد: قرار است برای تامین نیاز پتروشیمی‌ها ۴۵۰ مگاوات برق از ترکیه وارد شود. به گزارش ایلنا، مصطفی رحبی مشهدی افزود:

قرار داده‌ای مربوط به این موضوع برای شرکت‌های پتروشیمی آماده شده و در حال حاضر، روند اجرایی آن در انتظار اقدام این شرکت‌هاست یعنی شرکت‌های پتروشیمی باید برای دریافت برق وارداتی وارد عمل شوند. او همچنین مطرح کرد: همچنین سالانه حدود ۵۰۰ مگاوات برق از کشورهای ترکمنستان و ارمنستان وارد کشور می‌شود.

■ ■ ■

عضو هیات رئیسه کمیسیون برنامه و بودجه مجلس:

تصدی‌گری دولت بر مدیریت سهام عدالت پایان باید

عضو هیات رئیسه کمیسیون برنامه و بودجه مجلس تصریح کرد: واگذاری مدیریت سهام عدالت به مردم زمینه‌ساز گسترش عدالت و تقویت مشارکت مردم در اقتصاد است. به گزارش تسنیم، جبار کوچی‌نژاد با انتقاد از وضعیت حاکم بر مدیریت سهام عدالت، بر لزوم پایان دادن به دوران «تصدی‌گری دولت» در این دارایی بزرگ ملی تأکید کرد. او مطرح کرد: سهام عدالت به عنوان یکی از مهم‌ترین طرح‌های توزیع ثروت، اکنون در هزارتوی مدیریت‌های دولتی و شبه‌دولتی گرفتار شده و مالکیت اسمی مردم با مدیریت واقعی آنان فاصله‌گیری پیدا کرده است.

■ ■ ■

دبیر انجمن خودروسازان: اختلاف قیمت کارخانه و بازار خودرو به ۱۶۰۰ همت رسید

دبیر انجمن صنایع همگن خودرو محر که و قطعه‌سازان خودرو کشور با انتقاد از عملکرد دولت در مدیریت صنعت خودرو، بیان کرد: بررسی صورت‌های مالی خودروسازان نشان می‌دهد تداوم مدیریت دولتی، افزایش بدهی و زیان انباشته و تشدید مشکلات زیجیره تامین را به دنبال داشته و بر این اساس، دولت در مدیریت صنعت خودرو کارنامه قابل قبولی ارائه نکرده است. به گزارش ایسنا، آرش محبی‌نژاد در نشست خبری، همچنین ادامه داد: با وجود آمار شکاف بازار خودرو در حداقل حالت، حدود ۸۰۰ همت و در بیشترین حالت حدود ۱۶۰۰ همت است و این شکاف به معنای تفاوت قیمت خودرو از زمان تحویل از کارخانه تا رسیدن آن به مصرف‌کننده نهایی است و بخشی از این فاصله قیمتی به حلقه‌های واسطه‌ای منتقل می‌شود که خودرو را از کارخانه در یافت کرده و در بازار به فروش می‌رسانند.

■ ■ ■

رئیس شورای تامین دام:

با وجود عرضه بالا، قیمت گوشت همچنان گران است

رئیس شورای تامین دام کشور عنوان کرد: طی یکی دو ماه اخیر شاهد کاهش قیمت دام زنده بوده‌ایم که دلیل اصلی آن افزایش عرضه و گرم‌های هواست. هوای گرم اکنون تمام کشور، حتی مناطق جنوبی را دربر گرفته و همین موضوع موجب افزایش عرضه دام شده است. منصور پوریان در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز، تأکید کرد: با وجود افزایش عرضه و کشتار دام و کاهش قیمت دام زنده، گوشت همچنان با قیمت‌های بالا به دست مصرف‌کننده می‌رسد.

■ ■ ■

یک مقام صنفی:

قیمت عینک چند برابر شد!

یک بنکدار عینک با اشاره به جهش دلار از ۷۰ تا ۲۰۰ هزار تومان و افزایش قیمت عینک از ۱۵۰ یورو به ۴۵ دلار، گفت: تعرفه‌های گمرکی و هزینه‌های حمل و

نقل قیمت تمام‌شده را بالا برده و تقاضا در بازار را به شدت کاهش داده است. به گزارش ایلنا، البته بیات افزود: همچنین علاوه بر این هزینه‌ها، باید به هزینه حمل و نقل و بیمه و... اشاره کرد که تمام این موارد قیمت تمام‌شده کالا را افزایش می‌دهند. این موضوعات سبب کاهش قدرت خرید مردم و کاهش تقاضا در بازار عینک شده است.